

Postmottak

Dato: 24.02.2021

Deres ref.:

Vår ref.: 2021/1825 TONEV

Svar fra Det teologiske fakultetet på invitasjon til innspill om forskning på BFDs områder

Vi viser til invitasjon av 4. februar 2021 til innspill om forskning på BFDs områder. Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo sender herved innspill til kulepunkt 5:

Tros- og livssynsfrihet, mangfold og tilrettelegging, tros- og livssynssamfunnenes rolle i samfunn og frivillighet, samt gravferd i lys av tros- og livssynsmangfoldet og endringer i familiemønster og alderdom.

Forskning på de nevnte områdene aktualiserer hvordan en forstår fenomenene «tro» og «livssyn». Religion og livssyn framstår som «tros- og livssynssamfunn», og dermed som viktige deler av det sivile samfunn. Men i pluralistiske samfunn refererer religion og livssyn også til mer flytende fenomener, basert på individuelle preferanser og med kompliserte blandingsforhold mellom religion og kultur.

I takt med pluraliseringsprosessene blir det også mer og mer vanlig at individene (barn, ungdom, voksne) har mer enn én tilhørighet når det kommer til religion og livssyn. Også stadig flere familier blir flerreligiøse i denne betydning. Vi ser også at en økende andel av befolkninga står uten religiøs og livssynsmessig tilhørighet (såkalte «nones»).

Det trengs kunnskap om hvordan tros- og livssynssamfunn opplever sine roller i et bredere samfunnsperspektiv, for eksempel når det gjelder frivillighetsengasjement. Men like viktig er det å få kunnskap om hvordan barn og unge orienterer seg i mangfoldssamfunnet – med et engasjement som også kan innebære en ønsket endringsagenda for de etablerte trossamfunnene på kritiske områder (for eksempel, synet på homofili).

Det trengs også forskning på hvordan livsritene (vielse, gravferd etc.) fungerer i flerreligiøse familier, og hvorvidt det er behov for mer offentlig tilrettelegging på dette området (for eksempel når det gjelder egnede lokaler).

Når det gjelder unges tros- og livssynsfrihet, trengs det mer kunnskap om hvordan de etablerte trossamfunnene og familiene reagerer på unges skifte av religiøs tilhørighet (konversjon) eller

oppbrudd fra religion i det hele. Her vil også spørsmålet om sosial kontroll kunne komme inn i bildet.

I et kjønnsperspektiv bør det etter hvert forskes på kravet i den nye tros- og livssynsloven om at trossamfunn som får offentlig støtte skal avgi en årlig rapport om sitt arbeid med kjønnslikestilling («tilstand og tiltak når det gjelder kjønnslikestilling i virksomheten i samsvar med likestillings- og diskrimineringsloven § 26 a»). Loven inneholder også bestemmelser om at tros- eller livssynssamfunn som «krenker barns rettigheter» eller «bryter lovbestemte diskrimineringsforbud» kan nektes tilskudd. Det vil være behov for kunnskapsutvikling når det gjelder hvordan myndighetene vil praktisere disse bestemmelsene.

Med hilsen

Aud V. Tønnessen
dekan

Tone Vold-Sarnes
fakultetsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler: Tone Vold-Sarnes, +4722854243, tone.vold-sarnes@teologi.uio.no